

DALALAB

Lärprojekt: Planera för hållbarhet och utvecklingskraft

Hållbar utveckling i ett rumsligt perspektiv och planeringsstrategins roll för en stärkt översiktsplanering

SYFTE

- Erfarenhetsutbyte om kommunernas uppdrag att ta fram planeringsstrategier.
- Gemensamt utforskande om olika planeringsprocessers samspel, hur olika perspektiv beaktas och vad som ryms i begreppet tillgänglighet.
- Ökad samsyn om gemensamma utmaningar och utvecklingsbehov gällande den rumsliga planeringen.

Varför ny lagstiftning om planeringsstrategier?

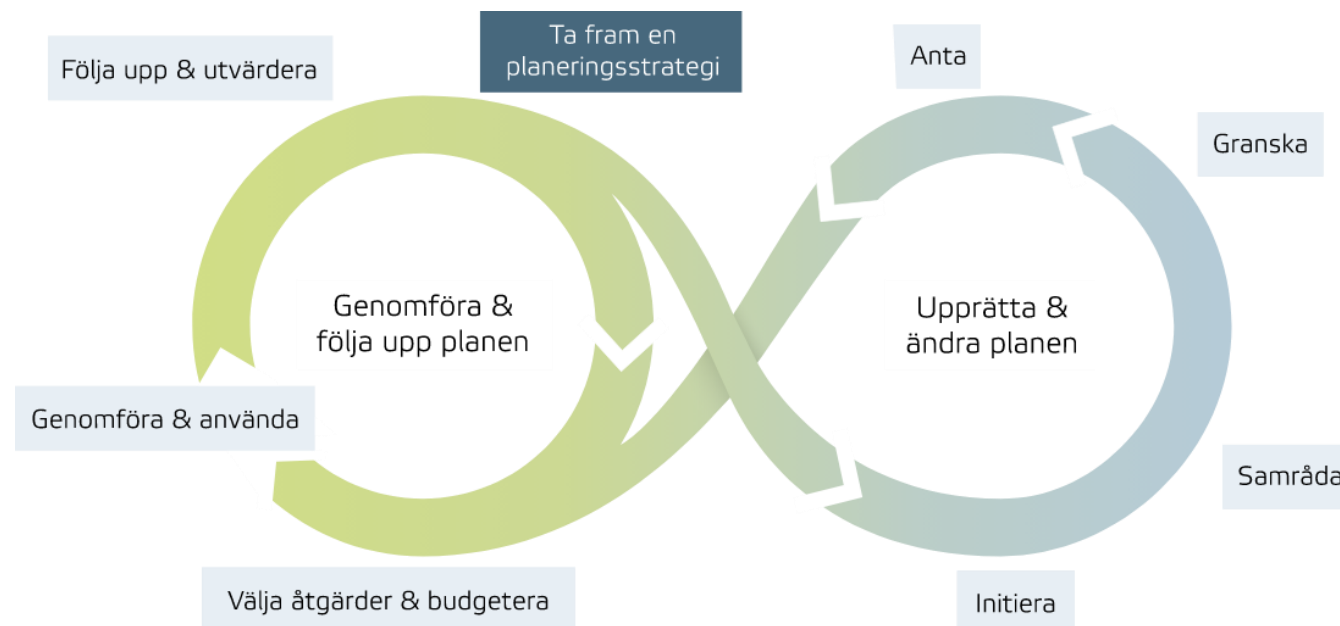
**Ett verktyg för att hålla
översiktsplanen aktuell**

**Effektivisera
samhällsbyggnadsprocessen**

Kontinuerlig översiktsplaneprocess

Om översiktsplanen **regelbundet** blir föremål för politisk helhetsbedömning blir det också klart om planen fortfarande ger uttryck för de **övergripande politiska målen** i kommunen. Kommuninvånare, näringsliv och intresseorganisationer med flera behöver kunna lita på att översiktsplanen uttrycker den **aktuella politiska inställningen till bebyggelseutvecklingen** i olika delar av kommunen **eller om översiktsplanens ställningstaganden kan komma att ändras.**

Kontinuerlig översiktsplaneprocess

Planeringsstrategin bidrar till en översiktsplanering som bedrivs kontinuerligt och på så vis kan förändrade förutsättningar fångas.

Översiktsplaneringen ges därmed en större politisk betydelse.

Upplägg

Exempel

- Ronneby
- Gagnef
- Luleå
- Smedjebacken
- Region Gävleborg

Kunskapspass

- Länsstyrelsen/Boverket
- SKR
- Region Dalarna (*Linda, Linnéa, Johanna, Martina, Peter, Henrik mfl.*)

Gruppövning och gemensam reflektion

- Det egna uppdraget. Var står vi idag?
- Planering för grön omställning och konkurrenskraft (Sverker Lindblad)
- Går det att skapa en inkluderande och kontinuerlig process?
- Kontinuerlig ÖP-process – organisering och förankring
- Gruppövning utifrån ”valfritt/angeläget” tema.
- Etableringar och grön omställning (TVV rapport)
- Dela erfarenheter och framgångsfaktorer.
- Mobilitets- och tillgänglighetsfrågor i strategiska dokument
- Knyta ihop säcken och laget runt. Var står vi nu? Vad tar vi med oss?
- Framtida nätverk och behov

Detta har vi gjort - återblick

Maj 2023 - Träff 1

- Lära känna övning
- **Exempel Ronneby:** Ronneby kommuns ÖP-process och planeringsstrategi.
- **Gruppsamtal:** Frågor och reflektioner
- **Boverket/Länsstyrelsen:** Rapportsummering TVV - Etableringar och grön omställning
- SKR -
- **Gruppsamtal:** Frågor och reflektioner
- **RD:** Platsens betydelse, regional rumslig planering
- **RD:** Regionala noder i kartbilder
- **Gruppövning:** Det egna uppdraget. Var står vi idag?
- **RD:** Framtida träffar

September 2023 - Träff 2

- **RD:** Nya förutsättningar för den översiktliga planeringen.
- **RD:** Dalastrategin.
- **RD:** Läget i Dalarna. Vilka är utmaningarna och hur ser de ut?
- **Exempel Gagnef:** Översiktsplan och planeringsstrategi.
- **Gruppdiskussion:** Organisering och förankring.
- **RD/Sverker Lindblad:** Planering för grön omställning och konkurrenskraft.
- **Gruppdiskussion:** Går det att skapa en inkluderande och kontinuerlig process?
- **Gruppövning:** Diskussion i grupper utifrån "valfritt" tema. Vad gör jag, kontinuerligt ÖP-arbete.

Detta har vi gjort - återblick

November 2023 - Träff 3

- **Exempel Luleå:** Luleå kommuns ÖP-process och planeringsstrategi.
- **Gruppövning:** politisk förankring, kontinuerlig ÖP-process
- **Tillväxtverket/RD:** Rapportsummering TVV - Etableringar och grön omställning
- **Gruppsamtal:** Etableringar
- **Exempel Smedjebacken:** Smedjebackens kommuns planeringsstrategi.
- **Gruppövning:** Var står ni? Dela erfarenheter och framgångsfaktorer/nöjda med,
- **RD:** Omvärldsspan – bla SKR:s trendrapport och klimatanpassning

Februari 2024- Träff 4

- **Exempel Gävleborg:** Region Gävleborgs Strategi för ett tillgängligt Gävleborg.
- **RD:** Planering för tillgänglighet i Dalarna.
- **Gruppövning:** Mobilitets- och tillgänglighetsfrågor i strategiska dokument
- **RD/Gruppreflektion:** Knyta ihop säcken
- **Gruppövning:** Laget runt. Var är vi nu?
- **Gruppövning:** Framtida nätverk och behov
- **RD:** Tillgänglighet utifrån RSP-perspektiv
- **RD:** Läget i Dalarna. Befolkning och kartor.

Utvärdering

Fyra träffar (maj, september, november och februari)

- Dagen gav mig nya kunskaper?
- Dagen gav mig nya/fördjupande kontakter?
- Dagen gav mig praktiskt stöd i mitt arbete?

Snitt 4/5

Deltagare: 13 av 15 kommuner och ca 25 deltagare per tillfälle inkl. RD/Lst

Framförallt har jag fått ett gäng nya kollegor och känner mig inte ensam längre.

Ser att andra kommuner har liknande utmaningar

Har haft stor hjälp av exemplen

Behov av framtida nätverk/forum

- Vad är mest rationellt att samarbeta eller dela kunskap kring?
- Hur skulle ni vilja ha det, vilka frågor vill ni diskutera mer?
- Hur ofta och under vilka former?

Lärprojektet är nu avslutat och övergår istället till ÖP-forum.

Innehåll

- **Kontinuerlig** översiktsplaneprocess.
- **Koppling** andra processer och strategiska dokument/röda tråden
- **Förankring** med politik, medborgare och internt
- Ibland specifika **teman**, Tex digitalisering/AI, grön omställning, fysisk aktivitet, barnkonventionen, demografi etc.
- Ibland mer **allmänt** – omvärldsspan, trender, utmaningar, aktuellt, tips, nya lagar etc.
- Regionala och mellankommunala frågor. Kartor.

Frekvens

- Gärna 4 ggr per år, varav 2 digitalt. Halvdagar.

Sammanfattning och utmaningar

Den Nationella strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 pekar ut inriktningen för den regionala utvecklingspolitiken. Strategin pekar på vikten av att det territoriella och fysiska perspektivet i samhällsplaneringen synliggör behoven och utvecklingsalternativen som finns i olika delar i en region.

En tydligare koppling mellan regionala utvecklingsstrategier och kommunala översiktsplaner stärker förutsättningarna för att ta till vara utvecklingspotentialen i alla delar av regionen.

Utmaningar

- Kommunernas olika förutsättningar och behov
- Legitimitet, förankring, mognad och uppdrag
- Kommunikation. Komplext och svåravgränsat
- Koppling till andra processer
- Kartor och scenarier (funktionella samband, web)

